ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 2ας Δεκεμβρίου 1971*

Στην υπόθεση 5/71,

Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt, με έδρα στο Schöppenstedt (Κάτω Σαξωνία), εκπροσωπούμενη από τους Rudolf Schrader, πρόεδρο, και Alfred Isensee, αντιπρόεδρο της διευθύνουσας επιτροπής, επικουρούμενους από τους Arved Deringer Claus Tessin, Hansjürgen Herrmann και Jochim Sedemund, δικηγόρους στο εφετείο Κολωνίας, με αντίκλητο στο Λουξεβούργο τον Marc Baden, δικηγόρο, 1, boulevard Prince-Henri,

ενάγουσα,

κατά

Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενου από τους Ernst Wohlfahrt, γενικό διευθυντή της νομικής υπηρεσίας του Συμβουλίου, επικουρούμενο από τον Hans Jürgen Lambers, νομικό σύμβουλο του Συμβουλίου, με τόπο επιδόσεων το Λουξεμβούργο, στον J. N. Van den Houten, διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 2, place de Metz,

εναγόμενου,

που έχει ως αντικείμενο την καταβολή αποζημιώσεων δυνάμει του άρθρου 215, δεύτερη παράγραφος της Συνθήκης ΕΟΚ, προς αποκατάσταση της ζημίας, η οποία προκλήθηκε από τον κανονισμό 769/68 του Συμβουλίου περί των μέτρων που είναι απαραίτητα για την αντιστάθμιση της διαφοράς μεταξύ των εθνικών τιμών και των τιμών που ισχύουν από την 1η Ιουλίου 1968,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, Πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και H. Kutscher, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco (εισηγητή) και P. Pescatore, δικαστές

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: K. Roemer
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την παρούσα

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα «περιστατικά» παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Η εταιρία Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt ζήτησε με αγωγή που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Φεβρουαρίου 1971 να υποχρεωθεί το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 215, δεύτερη παράγραφος της Συνθήκης ΕΟΚ, σε αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι αυτό της προκάλεσε με την έκδοση του κανονισμού 769/68 της 18ης Ιουλίου 1968 περί των μέτρων που απαιτούνται για την αντιστάθμιση της διαφοράς μεταξύ των εσωτερικών τιμών της ζάχαρης και των τιμών που ισχύουν από την 1η Ιουλίου 1968 (Abl. L 143, σ. 14).

Απαιτεί από το Συμβούλιο την πληρωμή 38 852,70 λογιστικών μονάδων που αντιστοιχούν στην απώλεια των εσόδων που ισχυρίζεται ότι υπέστη με βάση την παλαιά τιμή της ακατέργαστης ζάχαρης που ίσχυε στην Ομοσπονδιακή Γερμανία.

Εξάλλου, ζητεί, επικουρικά, να αποζημιωθεί κατ' άλλο τρόπο για τη ζημία που υπέστη.

Επί του παραδεκτού

2 Το Συμβούλιο αμφισβητεί το παραδεκτό της αγωγής, ισχυριζόμενο ότι με αυτή στην πραγματικότητα δεν ζητείται αποκατάσταση ζημίας οφειλόμενη σε πταίσμα του, αλλά κατάργηση των εννόμων αποτελεσμάτων που απορρέουν από την προσβαλλόμενη πράξη.

Αν δεχθεί κανείς την αγωγή ως παραδεκτή, αυτό θα αντέβαινε προς το σύστημα ένδικης προστασίας που προβλέπει η Συνθήκη, ιδίως προς το άρθρο 173, δεύτερη

παράγραφος, δυνάμει του οποίου δεν αναγνωρίζεται στους ιδιώτες η εξουσία ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά κανονισμών.

3 Η αγωγή αποζημιώσεως των άρθρων 178 και 215, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, θεσπίστηκε ως αυτόνομο ένδικο βοήθημα, το οποίο έχει ιδιαίτερη λειτουργία στο πλαίσιο των ενδίκων βοηθημάτων και υπόκειται σε προϋποθέσεις ασκήσεως που προδιαγράφονται από το ειδικό του αντικείμενο.

Διαφοροποιείται από την προσφυγή ακυρώσεως ως προς το ότι δεν αποβλέπει στην κατάργηση συγκεκριμένου μέτρου, αλλά στην αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από όργανο κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

4 Το Συμβούλιο επικαλείται εξάλλου το απαράδεκτο του κυρίου αιτήματος, για το λόγο ότι (η αποδοχή του) θα σήμαινε την υποκατάσταση στην επίδικη ρύθμιση νέας ρυθμίσεως σύμφωνης προς τα κριτήρια που αναφέρει η ενάγουσα, υποκατάσταση που το Δικαστήριο δεν έχει την εξουσία να διατάξει.

5 Το κύριο αίτημα αποβλέπει μόνο στη χορήγηση αποζημιώσεως και, συνεπώς, μιας παροχής προορισμένης να παραγάγει αποτελέσματα μόνον έναντι της ενάγουσας.

Επομένως ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί.

6 Το εναγόμενο ισχυρίζεται ακόμη ότι κατά το μέτρο που το αίτημα περί αποζημιώσεως θα γινόταν δεκτό, το Δικαστήριο θα έπρεπε, προκειμένου να καθορίσει το ύψος της επίδικης ζημίας, να καθορίσει τα κριτήρια, κατά τα οποία θα έπρεπε να έχει γίνει η αντιστάθμιση ως προς τις τιμές, παρεμβαίνοντας έτσι στη διακριτική ευχέρεια που διαθέτει το Συμβούλιο κατά τη θέσπιση κανονιστικών πράξεων.

7 Ο καθορισμός των εφαρμοστέων κατά τον υπολογισμό της επίδικης αντισταθμίσεως κριτηρίων δεν υπάγεται στην εξέταση του παραδεκτού, αλλά της ουσίας.

8 Το εναγόμενο προβάλλει, τέλος, τον ισχυρισμό ότι το επικουρικό αίτημα είναι απαράδεκτο, για το λόγο ότι το αντικείμενό του είναι ασαφές και στερείται παντελώς αιτιολογίας.

9 Αίτημα περί χορηγήσεως αποζημιώσεως «κατ' άλλο τρόπο» στερείται, πράγματι, της απαιτούμενης σαφήνειας και πρέπει, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί απαράδεκτο.

Η αγωγή είναι επομένως παραδεκτή, μόνον ως προς το κύριό της αίτημα.

Επί της ουσίας

11 Η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας θα απαιτούσε, εν προκειμένω, τουλάχιστον, τη συνδρομή του παράνομου χαρακτήρα της πράξεως που λέγεται ότι προκάλεσε τη ζημία.

Δεδομένου ότι πρόκειται για κανονιστική πράξη που προϋποθέτει επιλογές οικονομικής πολιτικής, αυτή η ευθύνη της Κοινότητας για τη ζημία που υπέστησαν ιδιώτες από τα αποτελέσματα αυτής της πράξεως (προκύπτει) γεννάται, βάσει της διατάξεως του άρθρου 215, δεύτερη παράγραφος της Συνθήκης, μόνο σε περίπτωση επαρκώς διακεκριμένης παραβάσεως υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες.

Επομένως, το Δικαστήριο πρέπει στην υπό κρίση διαφορά κατά πρώτον να εξετάσει εάν υπάρχει τέτοια παράβαση.

12 Ο κανονισμός 769/68, ο οποίος εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 37, παράγραφος 1, του κανονισμού 1009/67 που αναθέτει στο Συμβούλιο τη θέσπιση των διατάξεων περί των μέτρων που απαιτούνται για την αντιστάθμιση της διαφοράς μεταξύ των εθνικών τιμών και των τιμών που ισχύουν από την 1η Ιουλίου 1968, εξουσιοδοτεί το κράτος μέλος, στο οποίο η τιμή της λευκής ζάχαρης είναι ανώτερη της ενδεικτικής τιμής, να χορηγεί αντισταθμιστική καταβολή για τις ποσότητες λευκής και ακατέργαστης ζάχαρης που κυκλοφορούσαν ελεύθερα την 1η Ιουλίου 1968, ώρα 0.00, στο έδαφός του.

Η ενάγουσα, επικαλούμενη ότι, όσον αφορά τα κράτη μέλη με χαμηλή τιμή, ο κανονισμός προβλέπει την είσπραξη τέλους επί των αποθεμάτων ζάχαρης μόνον εάν οι προγενέστερες τιμές ήταν κατώτερες της τιμής παρεμβάσεως που ισχύει από την 1η Ιουλίου 1968, ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός υιοθετώντας διαφορετικά κριτήρια για το δικαίωμα επί αντισταθμιστικής καταβολής των παραγωγών ζάχαρης που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος με υψηλές τιμές, παραβαίνει τη διάταξη του άρθρου 40, παράγραφος 3, εδάφιο τελευταίο της Συνθήκης, κατά την οποία η κοινή πολιτική τιμών πρέπει να βασίζεται επί κοινών κριτηρίων και επί ενιαίων μεθόδων υπολογισμού.

13 Η διαφορά που εντοπίστηκε δεν αποτελεί διάκριση, διότι είναι συνέπεια του νέου συστήματος κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, που δεν προβλέπει μόνο μία σταθερή τιμή αλλά, περιλαμβάνοντας ανώτερη και κατώτερη τιμή, θεσπίζει πλαίσιο τιμής εντός του οποίου σχηματίζεται το επίπεδο των πραγματικών τιμών, ανάλογα με την ανάπτυξη της αγοράς.

Δεν μπορεί, επομένως, να αμφισβητηθεί ο λόγος υπάρξεως μιας μεταβατικής ρυθμίσεως που επέβαλε την πληρωμή τελών μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι προγενέστερες τιμές βρίσκονταν κάτω από το πλαίσιο των νέων τιμών και επέτρεψε την αντισταθμιστική καταβολή μόνο στις περιπτώσεις που βρίσκονταν πάνω από αυτό το πλαίσιο, θεωρώντας ότι, στις περιπτώσεις που οι προγενέστερες τιμές βρίσκονταν ήδη εντός του θεσπιζομένου πλαισίου, έπρεπε να λειτουργήσουν οι μηχανισμοί της αγοράς.

14 Επιπλέον, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων του καθεστώτος που ισχύει από την 1η Ιουλίου 1968, το Συμβούλιο εκδίδοντας τον κανονισμό 769/68, τήρησε τις προϋποθέσεις του άρθρου 37 του κανονισμού 1009/67.

15 Πρέπει να αποκλειστεί επίσης ο ισχυρισμός της ενάγουσας, κατά τον οποίο ο κανονισμός 769/68 παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 40 της Συνθήκης, λόγω του ότι η μέθοδος υπολογισμού των αποζημιώσεων και αντισταθμιστικών τελών για τα αποθέματα ακατέργαστης ζάχαρης βασιζόταν σε αυτή που ίσχυε για τη λευκή, πράγμα που θα μπορούσε κατ' αυτή να δημιουργήσει ανισότητες ως προς τους παραγωγούς ακατέργαστης ζάχαρης.

Μολονότι η ενάγουσα, στηριζόμενη σε υποθετικές περιπτώσεις, ισχυρίστηκε ότι οι μέθοδοι υπολογισμού που επελέγησαν δεν οδηγούν οπωσδήποτε σε ομοιόμορφα αποτελέσματα για τους παραγωγούς ακατέργαστης ζάχαρης, δεν απέδειξε ότι αυτό θα μπορούσε να συνέβη την 1η Ιουλίου 1968.

16 Άρα η αγωγή αποζημιώσεως δεν πληροί την προαναφερθείσα προϋπόθεση και πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

(παραλείπεται)

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις των διαδίκων, και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος, και ιδίως τα άρθρα 40, 173, 215, δεύτερη παράγραφος, τον κανονισμό 1009/67 της 18ης Δεκεμβρίου 1967, ιδίως το άρθρο 37, παράγραφος 1, τον κανονισμό του Συμβουλίου 769/68 της 18ης Ιουνίου 1968, το πρωτόκολλο περί οργανισμού του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

απορρίπτοντας κάθε ευρύτερο ή αντίθετο αίτημα, αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αγωγή ως αβάσιμη.

2) Καταδικάζει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Trabucchi Monaco Pescatore

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Δεκεμβρίου 1971.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt